

ת"פ 47402/06/14 - מדינת ישראל נגד ב ל - בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

27 אפריל 2015

ת"פ 47402-06-14 מדינת ישראל נ' ל

בפני כב' השופט דניאל בן טולילה
המאשימה
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אטיאס
נגד
הנאשם
ב ל - בעצמו
ע"י ב"כ עו"ד אלכס גאוסקין

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של תקיפת בת זוג. על פי המתואר בכתב האישום ביום 24.6.15, בסמוך לשעה 1:00 אחר חצות שהתה הגב' ט אשר הינה בת זוגתו של הנאשם בבית חברתה הגב' א ד. במעמד זה, הבחינה המתלוננת בנאשם אשר הגיע לשם עצבני ולפיכך הסתתרה מפניו בארון. לאחר זמן מה יצאה המתלוננת מהארון, או אז, תקף אותה הנאשם בכך שמשך בידה בחוזקה עד שנגרם לה סימן אדום בידה.

על פי המתווה העונשי, בטרם טענו הצדדים לעונש, התבקשה דחייה במהלכה התאפשר לנאשם למצות את האפיק הטיפולי אשר בחינתו החלה במסגרת שלב המעצר. שירות המבחן התבקש לבחון אפשרות הארכתו של המאסר המותנה שהינו בר הפעלה ואילו המאשימה חופשית בטיעוניה.

תסקיר שירות המבחן

מהתסקיר הראשוני של שירות המבחן עולה כי עסקין בנאשם כבן 55, גרוש ואב לילדה בת 29 אשר מתגוררת עם בעלה וילדיה ברוסיה. הנאשם מתגורר "... עם בת זוגתו ט. הנאשם מסר כי בשנת 1992 עלה ארצה מרוסיה. שם למד הנדסאי טקסטיל וישרת שירת צבאי בחיל הרפואה. לדברי הנאשם, לאחר שעלה ארצה היה מעורב בקטטה בה נפגע בראשו אשר לאחריה שהה בקומה וכן חלה התדרדרות במצבו הנפשי. בנוסף סובל מבעיות בריאותיות שונות, בין היתר, מהפטיטיס C. הנאשם מתקיים מקצבת נכות בגובה של 100% וכן עובד במפעל מוגן.

אשר לשימוש בחומרים משני תודעה- מסר הנאשם כי לפני שנים רבות השתמש בסם קנבוס באופן אינטנסיבי ובהמשך השתמש בסם מסוג הרואין. לדבריו, הפסיק להשתמש בהרואין בכוחות עצמו אולם לפני כשנה השתמש ב"ניס גאי" ולאורך השנים תיאר שימוש כבד באלכוהול.

מצוין כי לפני מספר שנים הוטל עליו צו מבחן אשר במסגרתו טופל הנאשם במרכז לנפגעי אלכוהול שם שיתף פעולה באופן מלא ונמנע מצריכת אלכוהול. במסגרת הליך המעצר בתיק הנוכחי שולב הנאשם ביום 26.10.14 ב"מרכז צעדים".

אשר לדפוסיו האלימים - מצוין כי הנאשם מכיר בהתנהגותו האגרסיבית. לדבריו, תחת השפעת חומרים ממכרים התנהגות זו מועצמת וכי בת זוגתו לעיתים חוששת מהתנהגותו. חרף האמור, צוין כי יחסיו עם בת זוגתו טובים.

המתלוננת בשיחה עם שירות המבחן ציינה כי היא אלמנה ואם לשני ילדים בגירים. זו שיתפה כי בעלה הקודם היה אלכוהוליסט ונרצח לפני מספר שנים. זו ציינה כי מאז הרצח היא במעקב פסיכיאטרי. ציינה כי גם היא עובדת ... בדירתה מתגוררת בתה עם בעלה ובנה ואילו מתגוררת עם הנאשם. אשר לקשר ביניהם- תיארה כי הנאשם תמך בה לאורך השנים וכי הוא אהוב על נכדיה. לצד זאת, שיתפה כי הנאשם מתנהג באופן אלים ומפגין קנאות במידה ויוצאת מביתם דורש דיווח בכל עת. בנוסף שיתפה כי הנאשם שותה ומשתמש בסמים ובמצבים אלו התנהגותו מחמירה. לדבריה, המשך יחסיה עמו תלויים בהליך הטיפול שיעבור.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם תלוי באופן משמעותי בסביבתו על מנת לתפקד באופן תקין. עוד מצוין כי הנאשם מודע לדפוסיו הבעייתיים אשר ברצונו לטפל בהם, אולם הרושם שהלה הותיר כי ישנו פער רצונו לשוב לנהל אורח חיים נורמטיבי לבין יכולותיו בפועל. הנאשם הקשה לענות באופן ממוקד על השאלות שנשאל והתקשה בזכירת פרטים. לדברי הנאשם הקושי נובע מפגיעת הראש. שירות המבחן התרשם כי בהיות הנאשם נתון תחת השפעת אלכוהול יכולת הוויסות העצמי פוחתת והלה נוטה להגיב באופן אימפולסיבי ואלים. בסיום הדברים שירות המבחן עתר לדחייה בת חצי שנה על מנת לבחון את התקדמותו בקהילה הטיפולית ב"מרכז צעדים". בעקבות כך הדיון בעניינו של זה נדחה.

ביום 19.3.15 הוגשה בקשה דחופה להקדמת דיון מטעם שירות המבחן. בבקשה מצוין שירות המבחן כי הנאשם מצוי במסגרת הטיפולית מזה כ-4 חודשים. במהלך תקופה זו התקשה הנאשם לקבל סמכות מצד חבריו לטיפול והתייחס להצבת גבולות על ידם כ"הלשנה והשפלה". מצוין כי כאשר הנאשם חש שאינו מובן וכי רצונותיו אינם מתקבלים מתפרץ בזעם ומתקשה לשלוט בתגובותיו. שירות המבחן מתאר סיטואציה שבה הגיע לכדי הכאה עצמית. הנאשם מפרש כי כל העולם נגדו ולפיכך מגיב לסיטואציות מסוימות באופן לא פרופורציונאלי. בחודש האחרון התנהגותו החרפה בכך שסירב לקבל את סמכות הצוות הטיפולי, התפרץ וקילל. חרף האמור, מצוין כי הנאשם עושה שימוש בכלים הטיפולים אשר ברשות המרכז, בכללם- שילוב בקבוצת אולפן, שילוב בקבוצות טיפוליות ונוטל חלק פעיל בקבוצה.

שירות המבחן התרשם כי חלה החרפה בהתנהגותו של הנאשם ובעת התפרצות מבקש לעזוב את המרכז ולחזור לכלא אולם כשנמלך בדעתו מתחרט ומבטיח שלא ישוב על התנהגותו. גורמי הטיפול מתרשמים כי לאחר מספר רב של

הזדמנויות שניתנו לנאשם הלה אינו בשל דיו למסגרת הטיפולית וכי זו אינה מתאימה לצרכיו.

נוכח האמור הטיפול במסגרת "מרכז צעדים" - הופסקו ושירות המבחן המליץ על ענישה מוחשית בדרך של מאסר לצד מאסר מותנה.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה למעשים בהם הודה הנאשם וכך גם לעברו הפלילי המונה 3 הרשעות בתחום האלימות. ביתר שאת הפנתה להרשעתו האחרונה אשר בגנה עומד ותלוי מאסר מותנה אשר לא הרתיעו לשוב ולחטוא בעבירות דומות. הנאשם קיבל הזדמנות ונשלח לחלופה טיפולית ב"מרכז צעדים". דא עקא, כי הלה לא השכיל לנצלה, זלזל בהוראות הצוות הטיפולי וכן בחבריו למסגרת הטיפולית. נוכח עברו הפלילי, הרצדיביזם בתחום האלימות וכישלון ההליך הטיפולי, עתרה להשתת עונש שלא יפחת מ-24 חודשים, לצד מאסר מותנה קנס ופיצוי למתלוננת.

מנגד, ב"כ הנאשם הפנה תחילה לכך שהנאשם הודה בהזדמנות הראשונה. לדבריו, חרף ההמלצה הסופית של שירות המבחן עולה מהתסקיר רצונו של הנאשם להיגמל ולהשתלב באופן נורמטיבי בחברה. המדובר בתקופה ממושכת בה שהה הנאשם במסגרת טיפולית ורק לקראת סיומה חלה נסיגה ביכולתו של הנאשם להתמיד הנובעת מהרקע הפסיכיאטרי. אשר לעברו הפלילי - הפנה לכך שהעבירה האחרונה בעניינו בוצעה לפני כ-5 שנים. מעבר לכך, ביקש ליתן הדעת לעמדת המתלוננת אינה מעוניינת שהנאשם יכלא שוב. בשים לב לכך שהנאשם ישב בגין תיק זה במעצר כארבעה חודשים, ובשים לב לכך ששהה במשך תקופה ארוכה במסגרת טיפולית ובשים לב לרף הנמוך של עבירות ככהן הורשע - סבור כי ניתן להאריך את המאסר המותנה אשר יהפוך לחב הפעלה וישמש כחרב המונחת על צווארו במידה וימנע בפעם נוספת. למצער, ביקש להסתפק בתקופת המאסר המותנה, היה וזו תופעל.

הנאשם ביקש להוסיף על דבריו בא כוחו וציין כי לפני כמה שנים אירוע טראומתי אשר נותן אותותיו עד היום. הלה ציין כי לא הצליח להשתלב בקהילה הטיפולית מאחר וחבריו לטיפול ידעו כי עברו הפלילי כולל עבירת מין והקניטו אותו בגין כך. הלה מסר כי לא יחזור על מעשיו וביקש את רחמי בית המשפט.

דין והכרעה

על פי סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, בקביעת מתחם העונש בהתאם לעקרון ההלימה, על בית המשפט להתחשב **"בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה"**.

בתיק זה פגע הנאשם בערכים החברתיים של כבוד האדם, שלמות התא המשפחתי, שמירה על הביטחון האישי ושלמות הגוף וכן בזכות האישה להיות מוגנת מפני אלימות מצד בן זוגה. על החומרה המיוחדת בעבירות אלו ועל הצורך להוקיע את החולה הרעה הזו מחברתנו, אפנה לפסק דינו של כב' השופט ס' ג'ובראן בע"פ 792/10 **מדינת ישראל נ' פלוני** (14.2.2011):

"עבירות אלו, מתרחשות על דרך הכלל בבית פנימה, באין רואה ובאין שומע, ומוסתרות היטב מהסביבה. פעמים רבות, שרוי התוקף בקונספציה שגויה לפיה אין בכוחו של החוק לפרוץ את מפתן ביתו, בו רשאי הוא, לשיטתו, לנהוג במשפחתו כרצונו, כמו הייתה קניינו. אלמנטים אלו, המשולבים דרך כלל בעבירות האלימות במשפחה, מעצימים את הסכנה הנשקפת מן התוקף כמו גם את חשיבותם של שיקולי ההרתעה האישית והציבורית"

עוד בעניין זה אפנה לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'ה בע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.07):

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג... גורמים אלה ואחרים בשילובם, משווים ממד מחמיר לעבירות אלימות במשפחה. נפיצותן של עבירות אלה, והצורך להגן על קרבתות האלימות שהם על פי רוב חסרי ישע, תורמים אף הם להחמרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה".

מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות בכגון דא רחבה ומגוונת ביותר ונעה בין עונשים צופי פני עתיד, עובר לעונשי מאסר קצרים שיכול ויורצו בדרך של עבודות שירות ועד עונשי מאסר של שנה ולמעלה מכך. בין יתר הפרמטרים שבית המשפט שת ליבו ניתן למצוא את עוצמתה של האלימות, תדירותה, האם נעשה שימוש בנשק חם או קר, טיב החבלות, הרקע לביצוע המעשים ויתר הנסיבות האופפות את ביצועם.

בתיק זה מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים המפורטים לעיל אינה במדרג הגבוהה וניתן לומר שאף לא ברף הבינוני. ככל שהדבר נוגע לאלימות הפיזית שהופעלה על ידי הנאשם, הרי שזו מתמצת במשיכת ידה של המתלוננת בחוזקה באופן שגרם להיווצרות אדמומיות. המדובר באירוע אלימות אחד ממוקד שתוצאותיו קלות יחסית.

הגם כך, בעבירות בהן הורשע הנאשם, נקבע כי עוצמת האלימות אינה קריטריון היחיד ולעיתים אף לא המכריע בבואו של בית משפט לבחון את חומרת מעשיו של הנאשם והמסוכנות הנשקפת ממנו. בעניינו, האירוע כולו מתרחש בבית חברתה של המתלוננת. הנאשם מגיע אל בית החברה בשעה 1:00 אחר חצות וזאת כדי לתור אחר מקום המצאה. עצם הגעתו של הנאשם אל ביתה של הגברת דוידוב מלמד כי קדם למעשיו תכנון. המתלוננת אשר חוששת מפני הנאשם אשר היה עצבני מסתתרת בתוך ארון שהיה בחדר וממתינה פרק זמן מסוים. רק כעבור זמן מה יוצאת ובשלב זה הנאשם תוקף אותה, כפי המפורט.

לא ברור מעובדות כתב האישום מה הסיבה המדויקת אשר הביאה את הנאשם לפעול כן. יחד עם זאת, התנהלות זו של הנאשם עולה בקנה אחד עם האמור בתסקיר בו מצוין כי הלה נוהג באופן אגרסיבי כלפי המתלוננת, תוך שזה מגלה קנאה ושתלטנות ביחס אליה וכאמור במידה ויוצאת מביתם, דורש דיווח מפורט על הימצאותה בכל עת.

מעשים אלו של הנאשם יש בהם כדי לפגוע בכבודה של המתלוננת. נקל לשער את שחשה בעודה ממתינה בתוך הארון בבית חברתה, לא כל שכן, שעה שיצאה ממנו ונגררה בידיה באופן אלים. מהתסקיר עולה כי אין המדובר באירוע אשר הינו בבחינת חריג וכי לא אחת התנהג הנאשם באגרסיביות כלפי המתלוננת.

עוד עולה מהתסקיר עולה כי המתלוננת בעצמה לא רוותה נחת במהלך חייה. כפי שעולה בעלה היה בעצמו אלכוהוליסט ונרצח, היא נמצאת במעקב פסיכיאטרי, סובלת מבעיות נפשיות, מקבלת קצבת נכות ועובדת במפעל מוגן. לא זו בלבד, שהנאשם אינו משמש עבורה כנקודת משען אלא זה נוהג כלפיה באלימות ומנצל את מעמדו וכוחו ביחס אליה לרעה.

מכל המקובץ לעיל, בשים לב לערך המוגן ומידת הפגיעה בו, נסיבות ביצוע העבירות וכן מדיניות הענישה הנהוגה - הנני לקבוע את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם שבפניי, נע בין מאסר מותנה ועד מספר בודד של חודשים מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות.

בקביעת עונשו של הנאשם, בגדרי המתחם, בית המשפט נותן דעתו לקולא להודאתו של הנאשם ולחרטה שהביע אשר יש בהם כדי לחסוך בזמן שיפוטי יקר. יש בהודאה זו כדי ליתר את העדת המתלוננת, על כל המשתמע מכך. מהתסקיר עולה כי המתלוננת אמביוולנטית בנוגע לקשר עם הנאשם, שכן, מחד זו ביטאה רגשות אהבה כלפי הנאשם וכן זקפה לזכותו את התמיכה בה לאורך זמן. מן העבר השני, ציינה כי היא עייפה מהתנהלותו. במצב דברים זה, כאשר אין לומר שהתא המשפחתי חדל מלהתקיים, יש למעצרו ולמאסרו השפעה גם על רכיב זה. הדברים מקבלים משנה תוקף נוכח כך שמאז עזיבתו של הנאשם את המסגרת הטיפולית זה חי עם המתלוננת על דעתה ורצונה.

ביהמ"ש לוקח בחשבון את מצבו הבריאותי של הנאשם אשר סובל מבעיות רפואיות ונפשיות שונות, בין היתר, הפטיסיס c ומחלות אחרות. כמו כן, לאחר עלייתו ארצה היה מעורב בקטטה אשר במהלכה נפגע בראשו ולאחריה שהה במצב קומה. בגין מצבו הבריאותי זכאי הנאשם ל-100 נכות מהמל"ל ומתקיים מקצבת נכות לצד עבודה במפעל מוגן.

מנגד ולחומרה, יש לקחת את עברו הפלילי המונה 3 הרשעות בתחום האלימות: כל אחת מן ההרשעות האמורות הינה יחסית במדרג הגבוה של עבירות מהסוג בהן הורשע. בכל אחת מהן, ריצה הנאשם תקופות מאסר משמעותיות. ביתר פירוט: בשנת 1996 נדון הנאשם ל-3 שנות מאסר בגין עבירות של מעשה סדום בכוח, גניבה וכן תקיפה כדי לבצע פשע. בשנת 2000 נדון הנאשם למאסר בפועל למשך 10 חודשים בגין תקיפה הגורמת חבלה של ממש. בשנת 2010 נדון הנאשם במסגרת ת"פ 4467-06-10 ל-15 חודשי מאסר בפועל בגין תקיפה הגורמת חבלה של ממש בצד מאסר מותנה בן 6 חודשים אשר הינו בר הפעלה בתיק שבפנינו. עיון בגזר הדין מיום 24.1.11 מעלה כי בתיק זה האלימות הופנתה כלפי שכנו של הנאשם. הלה תקף את השכן באמצעות פטיש וגרם לו ל-3 פצעים במצח וזאת בהיותו תחת השפעת אלכוהול. נמצא כי הנאשם אינו "מייחד" את האלימות מצידו רק כלפי בת זוגו. עבר פלילי זה, הגם שרובו ישן, יש בו כדי להחמיר עם הנאשם וכך גם לתת ביטוי לשיקולי מניעה והרתעת היחיד.

שאלת הארכת המאסר המותנה נוכח קיומו של הליך שיקומי או בשל נסיבות עניין בגין לא יהיה צודק להפעילו:

בטרם אכנס לגופם של דברים, הרי שבקליפת האגוז יש לחזור על הכלל ודרך המלך ולפיהם: מאסר מותנה יש להורות על הפעלתו שעה שבתקופת התנאי הורשע הנאשם בעבירה נוספת המפעילה אותו. המאסר המותנה אינו אלא חלק מהעונש שנגזר על הנאשם בתיקו הקודם, מאסר מותנה שכשמו כן הוא, לא יופעל אלא בתנאים מסוימים שתכליתם מניעה והרתעה מהסתבכות נוספת בעתיד.

על פי רוב, הליך שיקומי מוצלח מהווה אחד מהשיקולים המרכזיים שעה שבית משפט נדרש לסוגיה זו. בעניינו, הנאשם שוחרר ביום 26.10.14 לקהילה טיפולית סגורה לתחלואה כפולה ב"מרכז צעדים". שירות המבחן בתסקיר הראשון שהוגש בסמוך לאחר שחרורו המליץ ליתן לנאשם הזדמנות להמשיך בטיפול שהחל ולפיכך ביקש דחייה בת חצי שנה.

דא עקא, ביום 19.3.15 הגיש שירות המבחן בקשה דחופה להקדמת הדיון נוכח נסיגה בהליך הטיפול. כפי שעולה מהתסקיר, הנאשם התקשה לקבל מרות מצד חברי לטיפול, בהמשך התקשה לשלוט בתגובותיו ואף הגיע לכדי מצב של הכאה עצמית ולבסוף מצוין כי בחודש האחרון התפרץ באופן יומיומי, חרג מהכללים וסירב לקבל סמכות. כמו כן, מצוין כי בהתקף זעם מבקש הנאשם לעזוב את המרכז וכאשר נרגע מתחרט על דבריו ומבקש להישאר בקהילה. נוכח האמור הופסק הטיפול במסגרת הטיפולית. במצב דברים זה ברי כי לא ניתן לדבר על הליך שיקומי מוצלח אשר בגינו ראוי לסטות מטה מהמתחם ובעניינו, הליך שיקומי המצדיק הארכתו של המאסר המותנה. מאידך, עצם הצהרותיו של הנאשם בדבר רצונו לעבור הליך טיפולי ומשך התקופה בה בכל זאת שהה בקהילה טיפולית, יש בהם כדי להבדילו אל מול אלה אשר מלכתחילה אינם נוקטים בשום מאמץ או רצון לשנות דרכיהם. עניין זה ילקח בחשבון בגדרי המתחם אותו קבעתי.

מאסר על תנאי יש להפעיל במצטבר לכל עונש אחר. בעניינו, על רקע מאפייניו של הנאשם, ניסיונו לעבור הליך טיפולי (הגם שלא צלח), הודאתו ועל רקע יתר נסיבות חייו, מצאתי ולו לפנים משורת הדין, לחפוף חלק ממנו לעונש המאסר אותו אשית על הנאשם בגין תיק זה, לעונש המאסר שיופעל.

מכל המקובץ לעיל הנני לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 4 חודשים מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, 24.06.2014 ועד 26.10.2014.

ב. מורה על הפעלת מאסר מותנה בן 6 חודשים מת"פ 4467-06-10 כך שחודשיים ממנו יהיה בחופף לעונש המאסר עליו הוריתי בסעיף א' לעיל ויתרתו במצטבר. **סה"כ יהיה על הנאשם לרצות 8 חודשים מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו.**

ג. 5 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו שלא יעבור כל עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. 10 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו שלא יעבור כל עבירת אלימות מסוג פשע.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט המחוזי.

ניתנה והודעה היום ח' אייר תשע"ה, 27/04/2015 במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה , שופט

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

מעכב את ריצוי עונש המאסר עד ליום 27.05.2015. במועד זה, יהיה על הנאשם להתייצב במדור קליטה בכלא "אהלי קידר" עד השעה 09:00.

הערבויות הכספיות הקיימות בתיק תוותרנה בעינן לצורך הבטחת התייצבותו לריצוי עונש המאסר.

ניתנה והודעה היום ח' אייר תשע"ה,
27/04/2015 במעמד הנוכחים.
דניאל בן טולילה , שופט